

Regionalt arbeid

Forskningsrådets policy
for 2014–2018

Om Norges forskningsråd

Norges forskningsråd er et nasjonalt forskningsstrategisk og forskningsfinansierende organ. Forskningsrådet er den viktigste forskningspolitiske rådgiveren for Regjeringen, departementene og andre sentrale institusjoner og miljøer med tilknytning til forskning og utvikling (FoU). Videre arbeider Forskningsrådet for et økonomisk og kvalitetsmessig løft i norsk FoU og for å fremme innovasjon, i samspill mellom forskningsmiljøene, næringslivet og den offentlige

forvaltningen. Forskningsrådet skal identifisere behov for forskning og foreslå prioriteringer. Gjennom målrettede finansieringsordninger skal Rådet bidra til å sette i verk nasjonale forskningspolitiske vedtak. En viktig oppgave er å fungere som møteplass mellom finansører, utførere og brukere av norsk forskning og de som finansierer forskning, og å medvirke til internasjonalisering av norsk forskning.

Forord

Forskningsrådet er pådriver for utvikling, spredning og bruk av forskningsbasert kunnskap for verdiskaping og velferd i hele Norge. Regjeringens mål om at FoU-innsatsen skal utgjøre tre prosent av brutto nasjonalproduktet er ambisiøst og krever offensiv innsats fra alle aktører i forsknings- og innovasjonslandskapet. Forskningsrådets *regionale policy* gir innhold og retning til vår innsats for å ta hele landets kunnskapsinfrastruktur og ressursbase i bruk, og viser hvordan vi gjennom denne innsatsen også arbeider for å nå nasjonale mål om forskningskvalitet, verdiskaping og internasjonalisering. I dette arbeidet er det helt sentralt å bidra til utvikling av robuste regionale innovasjonssystemer med gode koblinger mellom næringsliv, offentlig virksomhet, utdanning og forskning. Samspill og gode utviklingsbetingelser er utløsende for FoU-aktivitet, og derfor er det Forskningsrådets ambisjon å bidra til utvikling av velfungerende regionale innovasjonssystemer der aktørene får tilgang til den beste kunnskapen.

Oslo, mai 2014

Arvid Hallén
Administrerende direktør

Foto: Jon Solberg, Forskningsrådet

Foto: Thomas Keilman, Forskningsrådet

Foto: Shutterstock

1. Bakgrunn

Forskningsrådets regionale policy er en milepæl for det regionale arbeidet som Forskningsrådet har vært engasjert i siden 1990-tallet.

► Forskningsrådets regionale oppdrag er gitt gjennom vedtektenes § 2 (2003) og sier at Rådet skal *arbeide for å fremme innovasjon i næringslivet og offentlig sektor i hele landet*. Forskningsrådets regionale representasjon og ulike regionale satsinger samt Regionale forskningsfond har gitt aktørene nyttige erfaringer og gode resultater. Arbeidet har også medført en etterspørsel etter videreutvikling av Forskningsrådets rolle og tjenester over hele landet.

Den regionale policyen har en ambisjon om å koble regional kunnskapsbygging, kunnskapsspredning og innovasjon til Forskningsrådets øvrige aktiviteter, blant annet for å fremme kvalitet og internasjonalisering. Regionale innovasjonssystemer står sentralt, og disse må være åpne og ha gode koblinger mot de beste miljøene nasjonalt og internasjonalt.

Dokumentet er todelt, med et bakgrunnskapittel som begrunner det regionale arbeidet og et kapittel som gir ambisjon og mål for Forskningsrådets regionale arbeid framover.

1.1 Forskningsrådets regionale rolle

Kunnskap og kunnskapsspredning er fundamentale innovasjonsdrivere. Utfordringene varierer fra land til land og fra region til region ut fra ulike naturgitte betingelser og ulike kulturelle, økonomiske, institusjonelle og historiske forhold. Kjennskap til og forståelse av de ulike regionene er nødvendig for å målrette offentlige investeringer i forskning og innovasjon. Dette er bakgrunnen for at EU fra 2014 krever regionale analyser for å få klarere resultater av

politikk og tiltak. I Norge har også lignende regionale analyser vært gjennomført de senere årene.

Forskningsrådets arbeid gir økt kunnskapstilfang og bidrar til at forskningsresultater blir formidlet og tatt i bruk. Kunnskap og kompetanse bidrar til utvikling og innovasjoner i privat og offentlig sektor, til gagn for samfunn og verdiskaping. Forskningsrådets regionale arbeid skal framfor alt styrke de regionale innovasjonssystemene, blant annet gjennom å mobilisere til, og spre kunnskap om, forskningsbasert innovasjon. Begrepet region henviser ikke her til et bestemt geografisk eller administrativt område. Hva som er en region, varierer ut fra sammenhengen.

1.2 Politiske signaler

Regjeringserklæringen framholder betydning av kunnskap og trygge arbeidsplasser og den betydning utdanning, forskning og innovasjon har for verdiskapingen. Tiltak for samhandling mellom bedrifter og akademia, for offentlig sektor som pådriver for innovasjon og for nyetablering i hele landet, er innsatsområder. Et sentralt poeng i erklæringen er at et næringsliv som skaper lønnsomme arbeidsplasser, er viktig for å sikre vekstkraftige regioner i hele landet.

I statsbudsjettet for 2014 framhever regjeringen behov for økt internasjonalisering av forskning og økt deltagelse i europeisk forskningssamarbeid. Regjeringen ser behovet for å styrke mobiliteten mellom næringslivet og forskningsinstitusjonene, og anser innovasjon, kunnskap og teknologi som nødvendige satsingsområder for å styrke norsk konkurransekraft. Regjeringen viser til at noen av de viktigste

næringene og bedriftene som konkurrerer internasjonalt, er lokalisert i distriktene.¹ Regjeringen vil prioritere gode rammebetingelser for næringsliv, innovasjon og entreprenørskap og har styrket den næringsrettede forskningen i statsbudsjettet for 2014.

Både evalueringen av Forskningsrådet fra 2013 og forskningsmeldingen, framhever at Forskningsrådet skal styrke rollen som endringsagent i det norske forskningssystemet. Dette innebærer blant annet å initiere og støtte fornyelsesprosesser. Forskningsrådet blir i forskningsmeldingen oppfordret til å legge vekt på regionale fortrinn for å nå målet om et kunnskapsbasert næringsliv i hele landet, samt å se regional, nasjonal og internasjonal innsats i sammenheng.

I distrikts- og regionalmeldingen blir det framhevet at bedrifter må investere mer i forskning og utvikling (FoU), og at den offentlige innsatsen må være tilpasset ulike regionale forhold. Virkemiddelaktørene må arbeide proaktivt der utfordringene er særlig store, samt styrke innsatsen for å mobilisere til internasjonalt FoU-arbeid. Meldingen legger til grunn at den godt utbygde norske kunnskapsinfrastrukturen med universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter i alle landsdeler er viktig for innovasjon og regional utvikling.

1.3 Regionale innovasjonssystemer

Begrepet *innovasjonssystem* ble opprinnelig lansert for å analysere en nasjons økonomiske tilstand og internasjonale konkurransevne. God tilgang på nødvendig og komplementær kunnskap og samhandling mellom aktørene, ble trukket fram som avgjørende betingelser for innovasjon. Tradisjonelt har nasjonale innovasjonssystemer vært viktige for utvikling av norske råvarebaserte næringer. Nasjonale og sektorspesifikke innovasjonssystemer vil fortsatt ha stor betydning.

De siste årene har begrepet *regionale innovasjonssystemer* blitt hyppig brukt i analyser av regionale økonomier, og som bakgrunn for politikk som skal stimulere til innovasjon. Forskningsrådet legger til grunn en bred forståelse av regionale innovasjonssystemer. Det vil si at systemet inkluderer alle bedrifter og institusjoner i økonomien og koblingene mellom dem.² Elementene i et regionalt innovasjonssystem er det kunnskapsutnyttende delsystemet, hvor blant annet regionens bedrifter inngår, samt det kunnskapsutviklende delsystemet, som inkluderer universiteter, høyskoler og institutter. I tillegg inngår støttende aktører som fylkeskom-

munen, Forskningsrådet og det øvrige virkemiddelapparatet. Et sentralt poeng er at regionens spesifikke næringsstruktur og dens historie og tradisjon, samt forholdet mellom aktørene i kunnskapstriangelet, må bli reflektert i innovasjons- og kunnskapspolitikken.

Geografisk nærhet mellom bedrifter, offentlige aktører og kunnskapsmiljøer er et godt utgangspunkt for tillitsskapende samarbeid som forenkler kommunikasjon og deling av kunnskap. Gode regionale innovasjonssystemer skaper gode utviklingsbetingelser og er ofte utløsende for FoU-aktivitet. Regionale innovasjonssystemer må være åpne og ha gode koblinger mot de beste miljøene nasjonalt og internasjonalt.

Bedriftene i storbyregionene har ofte geografisk nærhet til ulike forskningsinstitusjoner, men utfordringene er likevel komplekse. Kunnskapsbehovet til tjenesteytende næringer og nye næringer, korresponderer ikke nødvendigvis med forskningsinstitusjonenes kunnskapsprofil. I flere storbyregioner er dessuten potensialet for samspill mellom universitets- og høyskolesektoren og samfunnet rundt, ikke i tilstrekkelig grad utnyttet. Det er viktig at den regionale innovasjonspolitikken utvikler virkemidler som kan koble bedrifter i disse områdene opp mot nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer. Utfordringene er av en annen karakter enn tilfellet er i robuste innovasjonsmiljøer og krever dermed andre politiske innsatser.

EU innfører nå krav om at alle regioner skal ha strategier for såkalt smart spesialisering for å motta midler fra EUs strukturfond. De politiske prioriteringene er bygget på regionale analyser om muligheter og utfordringer, og målet er at investeringene i forskning, innovasjon og entreprenørskap skal gi klarere resultater.³ I Norge er det et krav at fylkeskommunene og de regionale forskningsfundsregionene utformer FoU-strategier basert på regionale analyser. Forskningsrådet ser nytten av å videreutvikle det analytiske og strategiske arbeidet regionalt. Det åpner for bred regional deltagelse og er et godt utgangspunkt for forsknings- og innovasjonspolitiske prioriteringer regionalt, men også nasjonalt.

Foto: Shutterstock

Foto: Sverre Jarild

¹ Innlegg til media, av statsråd J.T. Sanner 12.11.13, regjeringen.no

² En snever definisjon av et innovasjonssystem vil bare inkludere forskningsinstitusjoner og kunnskaps- og forskningsintensive bedrifter.

³ OECD Science, Technology and Industry Policy Papers No.12. Innovation-driven Growth in Regions: The role of Smart Specialization.

1.4 Det norske landskapet

Næringslivets globale konkurransekraft

En globalisert verden betyr store muligheter og økt konkurranse. Norge er et høykostland og innsatsen må rettes mot økt kunnskapsinnhold i produkter, prosesser og tjenester. Norge har tradisjon for å konkurrere på produktivitet. I framtiden vil kunnskap og innovasjonsevne i større grad være bestemmende for produktivitet og konkurransekraft. Internasjonalt forskningssamarbeid og tilgang på den beste og mest relevante kunnskapen, uavhengig av hvor den er produsert, blir stadig viktigere. Norsk næringsliv er preget av mange små og mellomstore bedrifter. Det er et stort innslag av lokalt eierskap og mange bedrifter har flate strukturer og betydelig grad av medbestemmelse. Kjennetegn ved innovasjonsprosessene i norske bedrifter er at de er åpne, interaktive og utnytter erfaringsbasert kunnskap.

Norge har regioner med store forskjeller i næringsstruktur, kunnskapsinfrastruktur, forskningsintensitet og eksportvolum. De sterkeste eksportregionene ligger langs kysten fra Telemark og opp til Møre og Romsdal.⁴ Eksportgrad stiger jo mer spesialisert næringslivet er og jo mer bedriftene investerer i FoU. Store bedrifter investerer mest i FoU.

Det har vært en negativ utvikling i FoU-investeringer i næringslivet de siste årene sammenlignet med BNP. Forskningsrådet møter denne utfordringen gjennom en rekke ordninger; SkatteFUNN, nasjonale programmer, regionale og internasjonale satsinger, styrket samspill i virkemiddelapparatet og tiltak for økt mobilisering til EUs satsinger. Det er potensial for, og en tydelig politisk ambisjon om, økt forskningsaktivitet i norsk næringsliv.

Nærhet til utdannings- og forskningsinstitusjoner letter tilgangen på relevant arbeidskraft og forskning, og bidrar til kunnskapsspredning og personmobilitet mellom næringsliv og akademia. Geografisk avstand til bedriftenes kunnskapskilder reduserer bedriftens tilbøyelighet til å investere i forskning. For bedrifter med høy grad av spesialisering er imidlertid geografisk avstand av mindre betydning for forskningsinvesteringer.

Utfordringer i offentlig sektor

Kommunenes ansvar for offentlig tjenesteproduksjon er omfattende. Den demografiske utviklingen, etterspørselen etter kvalifisert arbeidskraft og presset på kommuneøkonomien, skaper omfattende utfordringer i kommunesektoren. Problemstillinger rundt klimatilpasning, integrering og

infrastruktur, krever forskningsbasert kunnskap for brukervennlige og effektive løsninger. Offentlige tjenester skal være tilgjengelige og av lik kvalitet over hele landet. For kommunenes tjenesteproduksjon vil kunnskap og innovasjon representere en kritisk suksessfaktor. Kommunene blir en stadig viktigere aktør i arbeidet med å styrke forsknings- og innovasjonsarbeidet for de offentlige oppgavene. Kommunesektorens organisasjon (KS) stiller i sin forskningsplattform forventinger til økt deltagelse fra kommunene i forskningsbasert innovasjon og økt oppmerksomhet om kommunenes innovasjonsutfordringer. Kommunesektoren og andre deler av offentlig sektor har liten erfaring med forskningsdrevet innovasjon og samarbeid med kunnskapsmiljøene. En aktiv fylkeskommune kan være en god fasilitator i utviklingsprosesser som har betydning både for kommuner og næringsliv. En mer nyskapende offentlig sektor vil generere nye markeder for deler av norsk næringsliv

Forskningsrådet er i ferd med å implementere sin strategi for innovasjon i offentlig sektor. Så langt er omfanget av offentlige innovasjonsprosjekter finansiert av Forskningsrådet beskjedent. Regionale forskningsfond og kompetansemegling i programmet *Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI)* har fått fram et visst erfaringsgrunnlag både om mobilisering og om type prosjekter offentlige aktører etterspør.

Kunnskapsmiljøene og deres omgivelser

Norge har en godt utbygd og geografisk distribuert infrastruktur for høyere utdanning og forskning. Den private og offentlige FoU-aktiviteten i Norge er i stor grad lokalisert til storbyregionene og til enkelte næringsklynger. Oslo og Akershus står for 50 prosent av den totale private og offentlige FoU-aktiviteten i Norge, og innsatsen her er stigende.

I et regionalt innovasjonsperspektiv er det viktig at regionale kunnskapsmiljøer tilbyr studieretninger og kandidater med relevant kunnskap for det regionale arbeidslivet. Forskningsrådets policy for høgskolene fra 2014 har som et sentralt mål å styrke høgskolenes rolle for utvikling av kunnskapsbasert næringsliv og forvaltning i regionene. Det er også viktig at Forskningsrådet stimulerer til å videreutvikle det særegne ved utdanningene og forskningen i høgskolesektoren. Dette innebærer et særlig søkelys på profesjonsforskning, tverrfaglighet, anvendt praksisnær forskning og en tett involvering av næringslivet og offentlig sektor.

Forskningsinstituttene spiller en viktig rolle i innovasjonssystemet. I tillegg til å være nyttige kunnskapsleverandører,

⁴ Menon 2012, Eksport i Norske regioner.

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

fungerer instituttene som kunnskapsbase og kunnskapsutvikler, og som nettverksbygger og strategisk partner for regionale offentlige og private aktører. Av økonomiske og faglige grunner er det viktig at instituttene deltar på nasjonale og internasjonale forskningsarenaer i enda sterkere grad. Forskningsrådets strategi for instituttsektoren utdyper dette nærmere.

Norges universiteter er svært ulike med hensyn til størrelse og tradisjon, også når det gjelder rollen som regional aktør og pådriver i regionens innovasjonssystemer. Det er stort rom for å bevisstgjøre, utvikle og differensiere universitetenes strategier og praksis på dette området. Det ligger et stort utnyttet potensial i samspillet mellom næringsliv, offentlig virksomhet og universitetene. På dette området har andre land kommet lenger.

1.5 Forskningsrådets erfaringer fra regionale aktiviteter

Forskningsrådet har en viktig rolle som koordinator for erfarings- og informasjonsutveksling mellom fylkeskommunene, Regionale forskningsfond og nasjonale og internasjonale programmer. Programmet VRI og etableringen av Regionale forskningsfond har vært viktig for samspillet. Fylkeskommunene har blitt bevisst betydningen forskning og innovasjon har for regional utvikling, og bruker dette i den fylkeskommunale planleggingen. Forskningsrådet som institusjon er blitt anerkjent av nye aktører i hele landet, og dette bidrar til å redusere barrierene for dialog og samarbeid.

Regional tilstedeværelse

Forskningsrådet har 13 regionale representanter med tilstedeværelse i alle landets fylker. Tilbakemeldinger fra næringsliv, fylkeskommuner og andre tyder på at vår regionale tilstedeværelse er viktig. Forskningsrådets medarbeidere er verdsatt som rådgivere og som tilretteleggere av møteplasser. Rådgivingsrollen har blitt stadig viktigere, blant annet gjennom deltagelse i utformingen av regionale FoU-strategier og ved å bedre koordineringen mellom regionale og nasjonale forskningsprogrammer. De regionale representantene er nøkkelressurser for å mobilisere til nasjonale og europeiske programmer, blant annet ved å dyktiggjøre søkere gjennom søkerkurs og prosjektverksteder. Slikt proaktivt arbeid bidrar til å bygge ned barrierer, etablere samarbeid og til å mobilisere aktører til Forskningsrådet og til Horisont 2020. De regionale representantene er et viktig bindeledd mellom regionale strategier og aktører og de nasjonale og internasjonale satsingene i Forskningsrådet.

Regionalt rettede virkemidler

VRI-programmet er en tiårig satsing som startet i 2007 med det mål å styrke regionale innovasjonssystemer og mobilisere til forskningsbasert innovasjon i hele landet. VRI har bidratt til at regionale partnerskap nå er pådrivere for forskning og innovasjon. Partnerskapene består av fylkeskommuner, forskningsinstitusjoner, bedrifter og virkemiddelapparatet. Gjennom VRI har regionene hatt tilgang til virkemidler som skal stimulere til samhandling og få i gang FoU-prosjekter. Proaktiv innsats bidrar for å bevisstgjøre og mobilisere til samarbeid og kunnskapsspredning mellom forskningsinstitusjoner, bedrifter og offentlig sektor. Et mye brukt verktøy i VRI er kompetansemegling for kobling av forskningsmiljøer og bedrifter.

Foto: Sverre Jarild

Regionale forskningsfond ble opprettet i 2010 som et verktøy for fylkeskommunenes forskningsinnsatser. Syv fondsregioner, som inkluderer alle landets fylker, forvalter et årlig budsjett på om lag 220 millioner kroner. Fylkeskommunene er eiere av ordningen på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Fondene bevilger forskningsmidler ut fra regionale FoU-strategier som er tilpasset regionenes utfordringer. Forskningsrådet har et koordinatoransvar, og skal være bindeledd mot nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og -kompetanse og har ansvaret for å kvalitetssikre søknadsprosessene. Dette samspillet kan utvikles ytterligere.

Den geografiske nærheten mellom fondsregionene og ulike søkergrupper har gitt gode resultater, og mange nye bedrifter er mobilisert til forskning. Regionale forskningsfond har også vist seg å være et egnet verktøy for mobilisering til forskningsdrevet innovasjon i offentlig sektor, herunder i kommunene. Geografisk nærhet og tilrettelegging for samspill har spilt en viktig rolle. Både forprosjektmidler i VRI og kvalifiseringsmidlene i forskningsfondene, har vært utløsende for innovasjonsaktivitet også i offentlig sektor.

Klyngeprogrammet Arena/NCE har nå løpt i tolv år, og er et samarbeid mellom Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet. Næringsklyngene er viktige for utvikling av robuste regionale innovasjonssystemer og spiller en sentral rolle i samspillet mellom forskningsinstitusjoner, næringsliv og virkemiddelapparat. De tilfører også regionene kunnskap og impulser fra nasjonale og internasjonale miljøer. Et utvidet klyngeprogram med klyngenivået Global Centers of Expertise (GCE) er nå lansert. Forskningsrådet er pådriver for at næringsklyngene bruker forskningsbasert innovasjon og deltar i nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid. Det er store forventninger til GCE i denne sammenheng.

Programmet *Forskningsløft i nord* ble startet i 2009 som en del av Forskningsrådets nordområdesatsing. Dette er en åtteårig senterinnsatsing med mål om å utvikle forskningskompetansen i Nord-Norge innenfor områder med regionalt næringspotensial. Programmet har styrket forskningsmiljøene; kvaliteten er hevet, antall ph.d.-er er betydelig økt og næringsorienteringen og internasjonaliseringen er tydeligere. Satsingen viser at det gir god effekt med tilpassede tiltak for å gjøre forskningsmiljøene relevante for regionens næringsliv.

Foto: Sverre Jarild

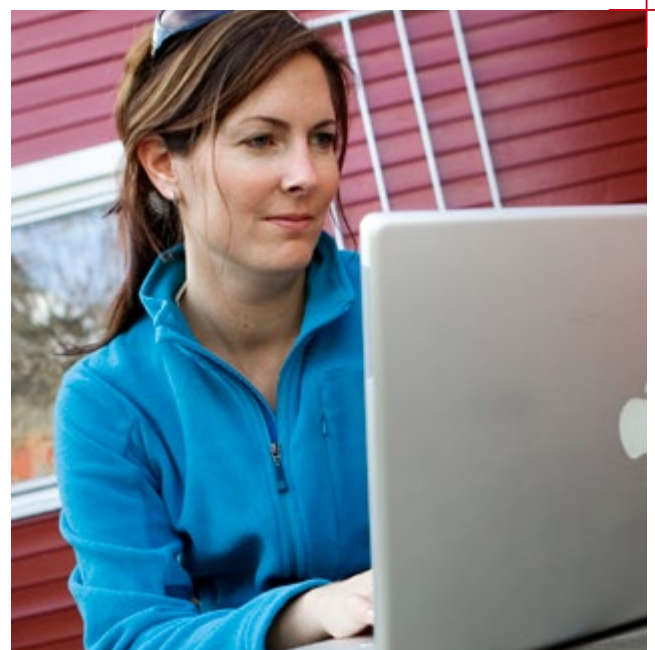

Foto: Shutterstock

Foto: Sverre Jarild

2. Ambisjon og målsettinger

Forskningsrådets roller som rådgiver, forvalter og møteplass ligger til grunn for den regionale innsatsen.

► Rådet skal *arbeide for å fremme innovasjon i næringslivet og offentlig sektor i hele landet* (vedtektene § 2, 2003). Forskningsrådet vil bidra til utviklingen av robuste regionale innovasjonssystemer med utdanning- og forskningsinstitusjonene som viktige aktører, blant annet gjennom nettverk til de beste nasjonale og internasjonale forskningsmiljøene. Forskningsrådets pådriv for høy kvalitet i forskningen, ligger også til grunn for det regionale arbeidet.

Bred mobilisering av nye aktører til FoU og kvalifisering av søkere til regionale, nasjonale og internasjonale satsinger står sentralt i det regionale oppdraget. Forskningsrådet vil forsterke samarbeidet med Innovasjon Norge og SIVA og Regionale forskningsfond, fylkeskommunene og kommunesektoren. SIVAs infrastruktur for innovasjon gjennom næringshager, inkubatorer og kunnskapsparke, vil være naturlige møteplasser for mange av Forskningsrådets aktiviteter. Innovasjon Norge har et stort regionalt og internasjonalt apparat, og det er et mål å utvikle et felles kundeperspektiv mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norges distriktskontorer. Det eksisterende samarbeidet mellom virkemiddelaktørene er et godt utgangspunkt for en tydeligere rollefordeling. Samarbeidet med Regionale forskningsfond og fylkeskommunene er også viktig i arbeidet med en bedre samordning.

Forskningsrådet har med denne regionale policyen en ambisjon om å koble regionalt rettet anvendt kunnskapsbygging, kunnskapsspredning og innovasjon til Forskningsrådets øvrige aktiviteter. Forskningsrådet skal sette regionale, nasjonale og internasjonale satsinger i sammenheng gjennom og å bidra til regionale analyser, samspill, mobilisering og kunnskapsspredning for økt verdiskaping.

Ambisjonen er konkretisert gjennom tre innsatsområder som er koblet til Forskningsrådets innovasjonsstrategi og Forskningsrådets policydokumenter om internasjonalisering, innovasjon i offentlig sektor, høgskolene og instituttene.

Innsatsområdene er:

- nytte og relevans
- mobilisering og mobilitet
- kunnskap om regionale innovasjonssystemer

Under innsatsområdene er det formulert et sett av målsettinger og tiltak. Tiltakene vil Forskningsrådet videreutvikle i en handlingsplan for implementeringen av policyen.

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

2.1 Nytte og relevans

Forskningsrådets regionale arbeid skal være tilpasset ulike regioners strategier, aktører og utfordringer. Innsatsen må være målrettet og strategisk for best mulig å bidra til regional utvikling og for riktig bruk av offentlige midler. Forskningsrådet skal sette regionale strategier og satsinger i sammenheng med nasjonale prioriteringer slik at disse er koordinerte, utfyller hverandre og slik at potensialene blir hentet ut både regionalt og nasjonalt. Forskningsrådet skal styrke sin rådgiverrolle og skal bidra inn i regionalt analysearbeid og til et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag for aktørene i de regionale innovasjonssystemene.

For bedre koordinering av regionale og nasjonale innovasjons- og forskningsprioriteringer, er det nødvendig å styrke dialogen og informasjonsflyten mellom Forskningsrådet og regionale aktører som fylkeskommunene og det regionale partnerskapet.

Forskningsrådet vil:

- Bidra til utvikling av regionale strategier og satsinger som tar utgangspunkt i de ulike regionenes særtrekk og utviklingspotensial. Forskningsrådets bidrag vil være i form av rådgiving, kunnskapsgrunnlag og deltagelse i relevante strategiske fora, blant annet i regionale partnerskap, regionale samarbeidsforum for arbeidslivet, Regionale forskningsfond og VRI.
- Sikre koordinering og bidra til å forsterke regionale muligheter der det er likhet i regionale og nasjonale satsinger. Forskningsrådet vil bidra gjennom å sikre samspill i rådgiving og forvaltning, samt i prosesser for kunnskapsspredning og læring.
- Bidra til å utvikle forskningsmiljøer slik at disse får større relevans for regionene gjennom å anvende kompetansemegling, forprosjektstøtte og institusjonelle tiltak i relevante nasjonale satsinger. Forskningsrådet ser dette som viktig for bedre samhandling mellom bedrifter, offentlig sektor og regionale forskningsinstitusjoner.
- Vurdere tidsavgrensede regionale satsinger for å styrke samspillet mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv, og bidra til mer relevant forskning i og kunnskapsinnhenting til regioner med spesielle utfordringer.
- Bidra til at modne næringsklynger med internasjonalt FoU-potensial kan etablere samarbeid med internasjonale toppforskingsmiljøer for å styrke norske næringsklyngers konkurransekraft, og koble på regionale kunnskapsmiljøer i dette arbeidet.

Foto: Sverre Jarild

2.2 Mobilisering og mobilitet

Forskningsrådet vil samarbeide med Regionale forskningsfond, Innovasjon Norge og SIVA for å rekruttere nye aktører til forskning og innovasjon. Bred mobilisering og mobilitet vil kunne støtte opp under regionale strategier og satsinger, men også bidra til differensiert innsats og breddetilbud til aktører som ikke finner regionens arena og aktører viktige for egen utvikling.

Erfaringene fra de regionale satsingene i Forskningsrådet viser at kjennskap til regionale forhold og aktører, proaktiv innsats og virkemidler som forprosjektmidler, kompetansemegling, mobilitetstiltak, prosjektverksted, SkatteFUNN-skolen og lignende, bidrar til å mobilisere og kvalifisere nye aktører. Både Regionale forskningsfond og SkatteFUNN-ordningen kan i enda sterkere grad fungere som inngangsport til nasjonale og internasjonale konkurransearenaer. Forskningsrådet vil styrke sin koordinatrorolle i Regionale forskningsfond og bidra til en bedre samordning mellom internasjonale, nasjonale og regionale utlysninger.

Forskningsrådet har ulike satsinger og ordninger for å fremme utveksling av personell mellom akademia, næringsliv og offentlig sektor. Nærings-ph.d., offentlig-ph.d. og mobilitetsvirkemidlene i VRI-programmet, er eksempler på dette. Både bedrifter og offentlige virksomheter har god nytte av tilgang på forskerkompetanse, men slik utveksling har vist seg krevende å få til. Forskningsrådet ønsker å styrke mobiliteten for å legge til rette for samspill om praksisnære og anvendte problemstillinger i ulike virksomheter.

Forskningsrådet vil:

- Samarbeide med Regionale forskningsfond, Innovasjon Norge og SIVA om arenaer og tiltak for å mobilisere og kvalifisere nye aktører til regionale og nasjonale satsinger, og til Horisont2020.
- Aktivt markedsføre SkatteFUNN-ordningen i alle regioner for å mobilisere flere og nye bedrifter til FoU. Forskningsrådet vil yte rådgiving, også til den enkelte søker til SkatteFUNN, for å motivere og modne bedrifter til FoU-innsats.
- Gjennomføre prosjektverksted og søkerkonferanser i regioner og utvalgte miljøer med potensial for å motivere og kvalifisere søkere til nasjonale satsinger og til Horisont 2020.
- Sikre bredere mobilisering gjennom blant annet bruk av forprosjektstøtte og kompetansemegling i nasjonale og internasjonale satsinger.
- Aktivt markedsføre ordningene for Nærings-ph.d. og offentlig-ph.d. i alle regioner, for å motivere og fasilitere bedrifter og offentlig sektor til samspill med forskningsmiljøer.
- Utvikle fleksible tiltak for utveksling av personell mellom akademia, offentlig sektor og næringslivet i de nasjonale satsingene.

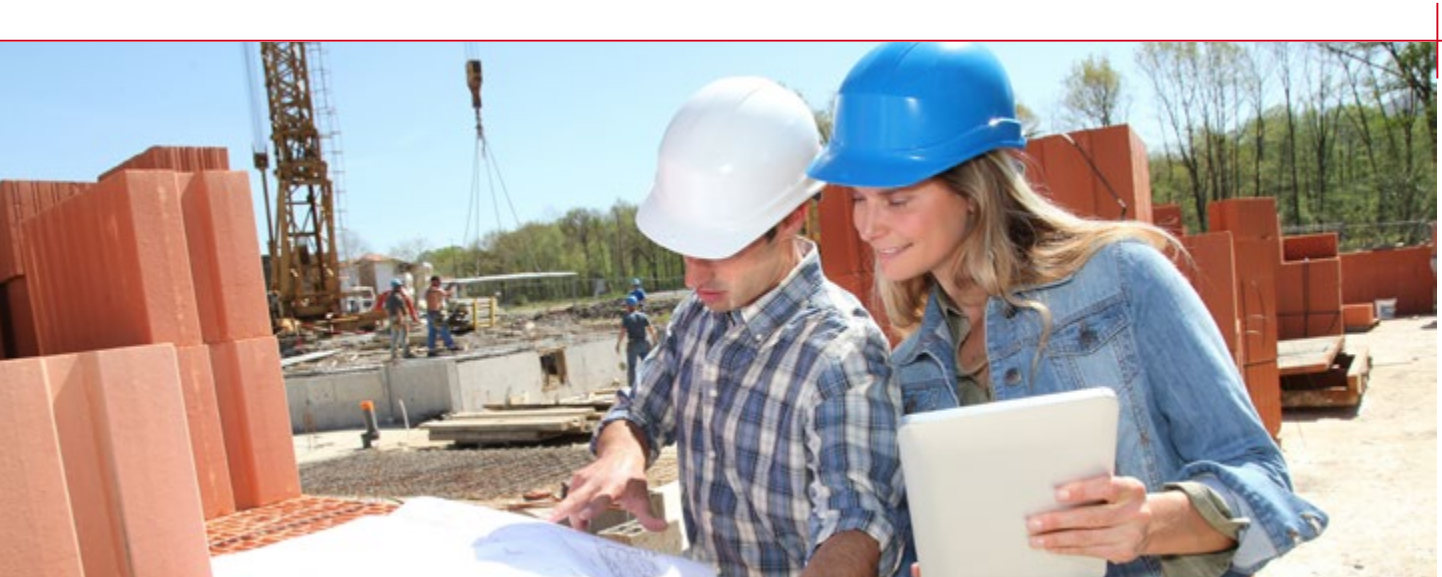

Foto: Shutterstock.

2.3 Kunnskap om regionale innovasjonssystemer

Forskningsrådets regionale arbeid skal bygge på forståelsen av at regionene er forskjellige og har ulike muligheter og utfordringer. Dette innebærer at det er behov for kunnskap om regionenes ulike utviklingsbetingelser for å målrette innsatsen. Samtidig er forskning om innovasjon og formidling av kunnskap om innovasjonsprosesser og betingelser for innovasjon vesentlig. Aktuelle målgrupper for formidlingsarbeidet er nasjonale og regionale politikktviklere, finansierer og operatører av innovasjons- og forskningspolitiske virkemidler, herunder Forskningsrådet selv.

Forskningsrådet vil:

- Sikre at regionale dimensjoner ivaretas i Forskningsrådets nye satsing innenfor innovasjonsforskning. Satsingen bør blant annet omhandle samspill i regionale, nasjonale og internasjonale innovasjonssystemer, bedriftsinterne innovasjonsprosesser og utforming og implementering av innovasjonspolitikken.
- Bidra til kunnskapsspredning fra innovasjonsforskningen på ulike læringsarenaer og møteplasser på tvers av regionene.
- Videreutvikle det nordiske samarbeidet innenfor innovasjonsforskningen.

Foto: Sverre Jarild

Regional policy – English summary

Background

The Research Council has been involved in regional research activity since the 1990s. This regional policy represents a milestone in these efforts.

The objective of the regional policy is to link regional knowledge building, knowledge dissemination and innovation to the Research Council's other activities in order to enhance research quality and promote internationalisation, among other things. Regional innovation systems play a vital role in these efforts. These systems must be open and have strong ties to the best national and international research environments.

Above all else, the Research Council's regional efforts must strengthen the regional innovation systems through, for example, stimulating and disseminating knowledge about research-based innovation.

Objectives and action areas

The Research Council's general role as a provider of research policy input, administrator of research funding and developer of meeting places underlies its regional activity as well. According to the Research Council's statutes, a main task is to "promote innovation in public and private sectors in all parts of the country".

The Research Council will work to develop dynamic regional innovation systems in which educational and research institutions comprise a key element by, among other things, establishing networks linked to the best national and

international research environments. The Research Council's role as a driving force for high quality in research is also an integral part of its regional efforts.

The regional effort focuses on mobilising a wide range of new actors to conduct R&D and on qualifying applicants to obtain funding from regional, national and international initiatives. The Research Council will strengthen cooperation with Innovation Norway, SIVA – the Industrial Development Corporation of Norway, the regional research funds, and county and municipal administrations.

The Research Council seeks to link regionally targeted, applied knowledge building, knowledge dissemination and innovation to the Research Council's other activities. The Research Council will integrate regional, national and international initiatives into a unified context by promoting regional analyses, cooperation, mobilisation and knowledge dissemination to increase value creation. This objective is operationalised through three action areas which are linked to the Research Council's innovation strategy and policy documents on internationalisation, innovation in the public sector, university colleges and research institutes. The action areas are:

- Benefit and relevance to society
- Mobilisation and mobility
- Knowledge about regional innovation systems

A set of objectives and measures have been formulated under the action areas. The Research Council will further develop the measures in an action plan that will guide implementation of the policy.

Benefit and relevance

The Research Council's regional efforts will be adapted to the strategies, actors and challenges of the individual regions. Activities must be targeted and strategic to promote the best possible regional development and proper use of public funding. The Research Council will view regional strategies and initiatives in the context of national priorities to ensure that these are coordinated and supplementary and that they help to realise the inherent regional and national potential. The Research Council will strengthen its advisory role, contribute to regional analyses, and promote the development of research-based knowledge for use by actors in the regional innovation systems.

To improve coordination of regional and national innovation and research priorities, it will be necessary to strengthen the dialogue and flow of information between the Research Council and regional actors such as the county administrations and the regional partnership.

Mobilisation and mobility

The Research Council will cooperate with the regional research funds, Innovation Norway and SIVA – the Industrial Development Corporation of Norway to recruit new actors to research and innovation. Broad-based mobilisation and mobility will provide support to regional strategies and initiatives, as well as help to create a wider variety of activities and services for actors that do not find the region's arena and actors necessary for their own development.

Experience from the Research Council's regional initiatives shows that familiarity with regional conditions and actors, proactive efforts and instruments such as pre-project funding, competence brokering, mobility measures, project

workshops, the SkatteFUNN school and the like help to mobilise and qualify new actors. The regional research funds and the SkatteFUNN tax deduction scheme can serve to even a greater degree as a portal to national and international competitive arenas. The Research Council will expand its coordinating role in the regional research funds and promote greater coordination between international, national and regional calls for proposals.

The Research Council has a variety of initiatives and schemes to facilitate the exchange of personnel between academia, trade and industry, and the public sector. Examples of this include the Industrial Ph.D. scheme, the Public Sector Ph.D. scheme and the mobility instruments under the VRI programme. Companies and public enterprises alike benefit from access to research expertise, but this type of exchange has proven to be difficult to implement. The Research Council seeks to increase mobility in order to facilitate cooperation in diverse organisations on practice-based, applied research questions.

Knowledge about regional innovation systems

The Research Council's regional efforts will be based on the understanding that the regions are distinct entities with different opportunities and challenges. This means there is a need for knowledge about each region's development framework so that efforts may be targeted. At the same time, research about innovation and dissemination of knowledge about innovation processes and the conditions which must be present to achieve it will be crucial. Relevant target groups for dissemination activity are national and regional policy-makers, research funders, and administrators of innovation and research policy instruments, including the Research Council.

Norges forskningsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Ny adresse fra 23. juni 2014:
Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Mai 2014
ISBN 978-82-12- 03326-9 (pdf)

Design: Tank Design
Forsidefoto: Shutterstock